

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kaivosten jäteverosta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Inka Hopsun/ vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 194/2025 vp:

Aikooko hallitus edistää kaivosten jäteveroa ja millaisia toimia hallitus tekee kaivosten jätemäärän vähentämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Jätevero on kaatopaikkavero, jonka tavoitteena on jätteiden hyötykäytön lisääminen loppusijoituksen sijaan. Jäteveron piirissä ovat teknisesti ja ympäristöperusteisesti hyötykäyttökelpoiset jätteet. Vero on 80 euroa jätetonnilta ja se määräytyy kaatopaikan portilla painon perusteella. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaan hallitus selvittää jäteveropohjan laajentamista varmistaen, ettei verorasitus kohdistu alkutuotantoon, kotitalouksille eikä yritysten maksutaakka nouse kohtuuttomasti. Valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö ovat yhteistyössä selvittäneet jätteiden tilastointia ja niiden hyötykäyttökelpoisuutta jäteveron soveltamisalan laajentamisen näkökulmasta. Selvityksissä on tarkasteltu jätteitä sekä niin nykyisenkaltaisen jäteveron soveltamisalan piiristä kuin sen ulkopuolelta.

Hallituksen puoliväliriihessä linjattiin, että jäteveropohjaa laajennetaan vuoden 2027 alusta. Kyse on nykyisen jäteveron soveltamisalan laajentamisesta. Jäteveropohjaa päivitetäisiin selvityksen pohjalta normaaliin tapaan ja lisättäisiin verotaulukkoon ne uudet nykyisen veron piiriin kuuluville kaatopaikoille toimitettavat jätteet (ml. vaaralliset jätteet), jotka ovat hyötykäyttökelpoisia. Myöhemmin voidaan arvioida veropohjan laajentamisen selvittämistä myös muihin jätteisiin, kuten maa-aines- ja kaivannaisjätteisiin. Nykyisin kaivosalan yrityksiin kohdistuu yleisten elinkeinotoimintaan kohdistuvien verojen lisäksi vuonna 2024 käyttöön otettu kaivosmineraalivero, jota maksetaan Suomessa louhituista kaivosmineraaleista. Veroa on jo päätetty korottaa 70 milj. eurolla. Lisäksi vuoden 2026 alusta kaivostoiminnan sähköverotuki ollaan poistamassa, mikä nostaa kaivosten verorasitusta.

Suomessa kaivannaisjätteistä aiheutuvia ympäristöhaittoja pyritään minimoimaan ensisijaisesti ympäristölainsäädännöllä ja käytännössä ympäristöluvilla, joissa voidaan tapauskohtaisesti ympäristölainsäädännön raameissa ottaa huomioon kaivoskohtaiset seikat, kuten kaivoksen ympäristö. Ennen kuin kaivannaisjätteiden jäteveroa ryhdytään selvittämään tarkemmin, tulee

tarkastella kaivoksiin kohdistuvien muiden ohjauskeinojen vaikutuksia sekä mahdollisen uuden veron ympäristöhyötyjä suhteessa verorasitukseen. Veron sijasta tulisi ensin arvioida, onko käytävissä muita toimia tavoitteeseen pääsemiseksi, jotka vähentäisivät jätteistä aiheutuvia ympäristöhaittoja vaikuttavammin ja pienemmillä kustannuksilla.

Helsingissä 24.6.2025

Valtiovarainministeri Riikka Purra

VN/17652/2025-VM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: